Signed by / Podpisano przez:
STANISŁAW KAPUT
Date / Data: 2026-11-02 17:26

PODPIS ZAUFANY
MARIUSZ
STAWARZ
02.11.2026 17:24:46 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym

WNIOSKODAWCA

Jodłowa, 30 października 2026 r.

EKO Dęborzyn sp. z o.o.
ul. Jodłowa 3
39-225 Jodłowa
członek Spółdzielni Energetycznej Jodłowa

WNIOSEK

o wskazanie organu właściwego oraz określenie jednolitych zasad ustalania podstawy naliczania opłat za usługę bilansowania handlowego źródeł OZE będących członkami spółdzielni energetycznych

Adresaci

Organ / instytucja	Adres do korespondencji
Prezes Rady Ministrów Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Al. Ujazdowskie 1/3 00-583 Warszawa
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki Urząd Regulacji Energetyki	ul. Towarowa 25a 00-869 Warszawa
Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	pl. Powstańców Warszawy 1 00-950 Warszawa
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	ul. Wspólna 30 00-930 Warszawa
Minister Energii Ministerstwo Energii	ul. Przemysłowa 26 00-450 Warszawa
Minister Klimatu i Środowiska Ministerstwo Klimatu i Środowiska	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa

Szanowni Państwo,

Działając jako wytwórca energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii będący członkiem Spółdzielni Energetycznej Jodłowa, a jednocześnie mając na uwadze stanowiska i postulaty zgłaszane przez inne spółdzielnie energetyczne, zwracamy się z wnioskiem o jednoznaczne wskazanie organu administracji publicznej właściwego do zajęcia stanowiska w sprawie zasad ustalania podstawy naliczania opłat za usługę bilansowania handlowego źródeł OZE należących do członków spółdzielni energetycznych oraz o doprowadzenie do wypracowania jednolitych wytycznych w tym zakresie.

Przedmiotem niniejszego pisma nie jest żądanie administracyjnego ustalenia konkretnej ceny za usługę bilansowania handlowego ani kwestionowanie prawa przedsiębiorstw energetycznych do otrzymywania wynagrodzenia za rzeczywiście świadczoną usługę i ponoszone ryzyko. Problem dotyczy przede wszystkim braku jednoznacznych zasad określających wolumen energii, od którego opłata za bilansowanie handlowe może być naliczana w przypadku instalacji OZE pracującej w ramach spółdzielni energetycznej.

SEDNO WNIOSKU
Czy podstawą ryczałtowej opłaty może być 100% energii wprowadzonej przez źródło OZE, czy też opłata powinna odzwierciedlać rzeczywiste niezbilansowanie, ekspozycję POB na Rynek Bilansujący oraz efekt bilansowania spółdzielni energetycznej?

I. Istota problemu i aktualny stan prawny

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 68) przewiduje szczególny model funkcjonowania spółdzielni energetycznej.

Zgodnie z art. 38c ust. 3 ustawy o OZE sprzedawca dokonuje ze spółdzielnią energetyczną, w tym z poszczególnymi jej członkami, rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci wobec ilości energii pobranej z tej sieci w stosunku ilościowym 1 do 0,6. Rozliczenie to odbywa się na podstawie danych pomiarowych dotyczących wytwórców i odbiorców będących członkami spółdzielni.

Art. 38da ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o OZE przewiduje natomiast przedstawienie wskazanemu przez spółdzielnię wytwórcy oferty zawarcia lub zmiany umowy o świadczenie usług bilansowania handlowego w celu umożliwienia rozliczenia spółdzielni, o którym mowa w art. 38c ust. 3. Z kolei zgodnie z art. 38da ust. 4 energię elektryczną wprowadzoną do sieci przez wytwórcę, który zawarł taką umowę, uznaje się za energię dostarczoną przez niego na rzecz spółdzielni energetycznej.

Jednocześnie art. 38e ust. 2 ustawy o OZE stanowi, że koszty bilansowania handlowego energii elektrycznej wytworzonej w instalacji OZE o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 400 kW pokrywa w całości sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a. Przepis ten nie określa jednak wysokości opłaty ani sposobu ustalania wolumenu stanowiącego podstawę naliczenia wynagrodzenia za bilansowanie instalacji o mocy 400 kW i większej.

W praktyce powstaje zatem zasadnicza wątpliwość, czy w odniesieniu do źródeł większych podstawą opłaty może być całkowity wolumen energii wprowadzonej do sieci, niezależnie od rzeczywistego poziomu niezbilansowania i od bieżącego wykorzystania tej energii przez pozostałych członków spółdzielni, czy też podstawa ta powinna odzwierciedlać rzeczywisty charakter usługi bilansowania i specyfikę ustawowego modelu spółdzielni energetycznej.

II. Praktyczny przykład ujawniający problem

Problem ten wystąpił w przypadku EKO Dęborzyn sp. z o.o., będącej członkiem Spółdzielni Energetycznej Jodłowa oraz innych podobnych podmiotów w Polsce. Tutaj w załączeniu przesyłamy listy poparcia spółdzielni energetycznych w Polsce. W ramach negocjacji dotyczących warunków bilansowania handlowego na 2027 r. przedstawiono m.in. wariant ryczałtowej stawki, która jest wyższa od obecnie obowiązującej prawie o 400%, a są w Polsce spółdzielnie energetyczne np. Lądek-Zdrój, która otrzymała „propozycje" podwyżki o 1800 % (!) naliczanej od całego wolumenu energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez instalację wytwórczą.

Istota sporu nie dotyczy jednak na tym etapie samej wysokości stawki jednostkowej. Podstawowy problem dotyczy wolumenu energii, od którego stawka miałaby być naliczana. My jako Wnioskodawcy nie akceptujemy modelu, w którym opłata CBH jest naliczana od 100% energii wprowadzonej przez instalację bez uwzględnienia tej części energii, która w tym samym czasie znajduje pokrycie w poborze pozostałych członków Spółdzielni Energetycznej.

W prowadzonych negocjacjach wskazano, że ustawowy model Spółdzielni Energetycznej opiera się na sumarycznym bilansowaniu produkcji i poboru jej członków, a energia zużywana na bieżąco przez pozostałych członków zmniejsza pozycję netto całej spółdzielni wobec sieci. Wskazano również, że model „100% energii z licznika × stawka CBH" jest rozwiązaniem umownym i nie wynika wprost z art. 38e ust. 2 ustawy o OZE jako jedyny prawnie dopuszczalny sposób rozliczania usługi.

III. Problem ma charakter systemowy

Przedstawione zagadnienie nie dotyczy wyłącznie jednej umowy ani jednej spółdzielni energetycznej. Do działań zmierzających do uregulowania zasad i kosztów bilansowania przyłączają się przedstawiciele innych spółdzielni energetycznych.

W przygotowanym wspólnym stanowisku spółdzielnie zwracają uwagę, że szczególne wątpliwości budzi naliczanie opłat od każdej MWh wprowadzonej do sieci niezależnie od rzeczywistego poziomu niezbilansowania, jakości prognozowania źródła, profilu produkcji i poboru spółdzielni, stopnia bieżącego wykorzystania energii przez jej członków oraz rzeczywistej ekspozycji podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie na Rynek Bilansujący.

Spółdzielnie postulują w szczególności jednoznaczne określenie wolumenu energii stanowiącego podstawę naliczania opłat oraz wyjaśnienie, czy energia wytworzona przez jednego członka i zużyta w tym samym okresie przez pozostałych członków powinna podlegać pełnej opłacie za bilansowanie handlowe.

IV. Rozproszenie kompetencji i potrzeba wskazania organu wiodącego

Przedmiotowe zagadnienie znajduje się na styku kompetencji kilku organów i resortów: regulacji rynku energii, ochrony konkurencji, polityki energetycznej państwa, rozwoju odnawialnych źródeł energii i energetyki rozproszonej oraz funkcjonowania spółdzielni energetycznych.

Prezes URE posiada kompetencje regulacyjne i monitorujące dotyczące rynku energii; Prezes UOKiK odpowiada za ochronę konkurencji i przeciwdziałanie nadużywaniu pozycji dominującej; Minister Energii kieruje działem administracji rządowej „energia”; Minister Klimatu i Środowiska realizuje zadania dotyczące OZE i energetyki rozproszonej; Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawuje nadzór nad KOWR, który prowadzi wykaz spółdzielni energetycznych działających na obszarach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Z uwagi na ten podział kompetencji zasadne jest wskazanie organu wiodącego oraz skoordynowanie stanowiska administracji publicznej.

V. Pytania wymagające jednoznacznego stanowiska

1. Jaki organ administracji publicznej jest właściwy do określenia lub koordynowania zasad ustalania podstawy naliczania opłat za usługę bilansowania handlowego instalacji OZE należących do członków spółdzielni energetycznych?
2. Czy w przypadku instalacji OZE o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej 400 kW i większej dopuszczalne jest naliczanie ryczałtowej opłaty za bilansowanie handlowe od 100% energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez wytwórcę, niezależnie od faktycznego poziomu niezbilansowania?
3. Czy przy ustalaniu podstawy wynagrodzenia za bilansowanie handlowe powinien być uwzględniany szczególny model ustawowego rozliczenia spółdzielni energetycznej oraz efekt sumarycznego bilansowania produkcji i poboru wszystkich jej członków?
4. Czy energia wyprodukowana przez źródło OZE członka spółdzielni i znajdująca w tym samym okresie pokrycie w poborze pozostałych członków spółdzielni powinna stanowić podstawę naliczania pełnej ryczałtowej opłaty za bilansowanie handlowe?
5. Czy podstawę naliczenia opłaty za bilansowanie powinien stanowić cały wolumen energii wprowadzonej do sieci, rzeczywiste niezbilansowanie, nadwyżka energii po uwzględnieniu pozycji spółdzielni czy inny obiektywnie określony wolumen?
6. Jakie minimalne dane i informacje powinien przedstawiać podmiot świadczący usługę bilansowania, aby spółdzielnia lub wytwórca mogli zweryfikować związek pomiędzy naliczoną opłatą a rzeczywistymi kosztami oraz ryzykiem bilansowania?
7. Czy sposób ustalania podstawy opłaty pozostaje wyłącznie przedmiotem swobody umów, czy też ze względu na szczególną konstrukcję spółdzielni energetycznych powinny zostać określone jednolite zasady regulacyjne lub ustawowe?
8. W jaki sposób należy traktować odchylenia powstające wskutek nierynkowego redysponowania źródła na polecenie OSP lub OSD, na które wytwórca nie ma wpływu? Wytwórca jest karany za to, że jego źródło jest redysponowane w stosunku do wysłanych prognoz, a przecież na redysponowanie nie ma wpływu, jest to jeden z modeli rozliczania usługi bilansowania handlowego do wyboru z opłatą ryczałtową opisaną wcześniej.

9. Czy przy ocenie prawidłowości modelu rozliczania bilansowania należy brać pod uwagę rzeczywistą możliwość wyboru innego POB lub niezależnego podmiotu świadczącego usługę bilansowania handlowego bez zakłócenia ustawowego rozliczenia spółdzielni?

10. Jeżeli obecnie obowiązujące przepisy nie pozwalają żadnemu z organów na wydanie wiążących lub powszechnie stosowanych wytycznych, czy właściwy minister podejmie działania legislacyjne zmierzające do jednoznacznego uregulowania tej kwestii np. w formie rozporządzenia ?

VI. Wnioskowane działania

1. wskazanie jednego organu wiodącego, właściwego do koordynacji przedmiotowego zagadnienia;
2. przedstawienie – w ramach kompetencji właściwych organów – jednolitego stanowiska dotyczącego zasad ustalania podstawy naliczania opłat za bilansowanie handlowe dla wszystkich sprzedawców w Polsce;
3. wypracowanie wytycznych określających co najmniej: dopuszczalny sposób określania wolumenu objętego opłatą, sposób uwzględniania rzeczywistego niezbilansowania, zasady uwzględniania energii zużywanej przez członków spółdzielni, sposób uwzględniania pozycji spółdzielni, zakres danych umożliwiających weryfikację kosztów oraz zasady traktowania odchyleń wynikających z redysponowania które mogą powodować konieczność zapłaty za usługe bilansowania handlowego również ze strony sprzedawcy na rzecz wytwórcy, a nie tylko ze strony wytwórcy (Podmioty bilansujące/sprzedawcy energii nie przewidują takiej opcji), jest to narzucenie nierównych zasad.
4. w przypadku stwierdzenia braku wystarczającej podstawy prawnej do wydania takich wytycznych – podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do uzupełnienia np. poprzez zmianę Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie dokonywania rejestracji, bilansowania i udostępniania danych pomiarowych oraz rozliczeń spółdzielni energetycznych (Dz.U. 2022 poz. 703, w życie wszedł 1 kwietnia 2022 r.).
5. przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami spółdzielni energetycznych, sprzedawców energii, POB, operatorów systemów dystrybucyjnych oraz właściwych organów administracji publicznej.

VII. Potrzeba pilnego i systemowego rozstrzygnięcia

Brak jednoznacznych reguł powoduje, że usługa bilansowania świadczona wobec wytwórców należących do spółdzielni energetycznych może być konstruowana i wyceniana według różnych modeli umownych. Ma to bezpośredni wpływ na ekonomikę spółdzielni, opłacalność już zrealizowanych inwestycji OZE oraz możliwość planowania nowych przedsięwzięć. Idąc dalej może to powodować zamykanie się Spółdzielni Energetycznych w Polsce, co na pewno nie było zamiarem twórców systemu spółdzielni energetycznych, a nie rozwiązanie tego problemu może do tego prowadzić.

Szczególne znaczenie ma to dla spółdzielni, których członkami są jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa komunalne, lokalni przedsiębiorcy, związki wyznaniowe i rolnicy. Nie oczekujemy mechanizmu eliminującego rzeczywiste i uzasadnione koszty bilansowania. Oczekujemy natomiast, aby podstawa ich naliczania była jednoznaczna, przejrzysta, możliwa do zweryfikowania i odpowiadała rzeczywistemu charakterowi świadczonej usługi oraz szczególnemu ustawowemu modelowi spółdzielni energetycznych.

VIII. Wniosek dotyczący właściwości

Ze względu na międzyresortowy i regulacyjny charakter sprawy zwracamy się w szczególności do Prezesa Rady Ministrów o wskazanie organu wiodącego lub zapewnienie koordynacji pomiędzy właściwymi ministrami i urzędami. Jednocześnie zwracamy się do każdego z adresatów o rozpatrzenie przedstawionych zagadnień w zakresie jego ustawowych kompetencji.

W przypadku uznania przez któregokolwiek z adresatów braku właściwości do rozpatrzenia całości lub części sprawy, wnosimy – w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania

administracyjnego – o przekazanie wystąpienia organowi właściwemu oraz poinformowanie Wnioskodawcy o dokonanym przekazaniu.

Mając na uwadze, że przedstawiony problem dotyczy nie tylko indywidualnej sytuacji Wnioskodawcy, ale zasad funkcjonowania rozwijającego się sektora spółdzielni energetycznych w Polsce, zwracamy się o potraktowanie sprawy jako zagadnienia systemowego wymagającego jednoznacznego stanowiska administracji publicznej. W przypadku pytań bądź niejasności przekazujemy nasz dane kontaktowe:

Signed by / Podpisano przez: STANISŁAW KAPUT
Date / Data: 2026-11-02 17:21

Stanisław Kaput

Prezes Zarządu – EKO Dęborzyn sp. z o.o.
Przewodniczący Rady Nadzorczej
Spółdzielni Energetycznej Jodłowa
Tel. 501 235 021, biuro@ekodeborzyn.pl

.....

Mariusz Stawarz

Prezes Zarządu
Spółdzielni Energetycznej Jodłowa
Tel. 502 338 960, biuro@espoldzielniaenergetyczna.pl

Załączniki

1. Odpowiedź EKO Dęborzyn sp. z o.o. do TAURON Sprzedaż sp. z o.o. dotycząca zasad naliczania opłaty CBH i podstawy wolumenowej.
2. List poparcia Spółdzielni Energetycznych w sprawie uregulowania zasad i kosztów bilansowania handlowego źródeł OZE będących członkami spółdzielni energetycznych.
3. Pisma TAURON Sprzedaż sp. z o.o. dotyczące renegocjacji umowy bilansowania handlowego wraz z projektem Umowy i OWU.

Podstawa prawna i materiały odniesienia

- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii – w szczególności art. 38c, art. 38da i art. 38e.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 marca 2022 r. dotyczące rejestracji, bilansowania i udostępniania danych pomiarowych oraz rozliczeń spółdzielni energetycznych.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, w zakresie dotyczącym rynku energii, bilansowania handlowego i kompetencji Prezesa URE.
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów – w zakresie właściwości Prezesa UOKiK i ochrony konkurencji.
- Kodeks postępowania administracyjnego – w zakresie właściwości organów i przekazywania podań organowi właściwemu, jeżeli przepisy te znajdują zastosowanie.